

EVOLUSJONEN

Leiravis for Humanistisk Ungdoms sommerleir "Velkommen til virkeligheten"
Nummer 2, 02.08.2009

Darwin's nightmare – les anmeldelsen av ukas første leirfilm!

Bli kjent med: Odin, Hege, Herman, Dan Raoul og Espen.

Foto: Oda Aase Johnsen

Les i dag: 10 år med menneskerettighetsbrudd i den norske skolen. Staten gjør ingenting!

Gratulerer med dagen, Silje!

Av Cecilie Andersen

De fleste la sikkert merke til at før det rett før A-B-C-Darwin-foredraget, var heder og applaus til et bursdagsbarn! Dette vekket en voldsom nysgjerrighet hos redaksjonen i Evolusjonen, og vi sendte ut vår forsøkskanin Cecilie for å finne ut litt mer om bursdagsbarnet.

Silje, 18 år, er fra

Haugesund og har vært aktiv i Humanistisk Ungdom siden organisasjonen ble stiftet. I tillegg har hun 11 rasehunder.

18 år regnes ofte som det ultimate året. Man blir økonomisk selvstendig, regnes som voksen i lovens forstand og kan ta lappen.

Jeg mener, det er en lørdag, andre 18-åringene jeg kjenner som har hatt bursdag på en lørdag har feiret dette med pølser og bløtkake.

Hvordan føles det å være på leir på bursdagen?

-Veldig, veldig, veldig gøy.

Er dette en bedre bursdag enn de tidligere du har hatt?

-Hm, det varierer jo litt fra år til år, men denne har vært veldig bra. Det er jo folk rundt meg hele tiden. Det skjer ting hele tiden.

Har du tatt lappen ennå?

-Nei, jeg har ikke hatt tid, på grunn av skole, jobb og Humanistisk ungdom. Jobber på rideleir i sommerferien og McDonalds resten av året.

Er det noen som har sunget bursdagssangen for deg i dag da?

-Ja, de sang den på bussen. Veldig flaut.

Har du fått noen andre gaver en boka du fikk i stad?

-Jeg har fått kamera, penger, navlepiercing og et minnekort til kameraet

Har du noen ønsker for fremtiden?

-Få billetter til russtreffet i Kongeparken. Håper også å spare opp nok penger, slik at jeg kan dra på språkreise til Spania neste år.

VÅRE LOKALLAG

Allerede den første høsten Humanistisk Ungdom eksisterte ble det stiftet 15 lokallag rundt om i landet. Siden den gang har noen forsvunnet, mens andre har kommet til. I dag har Humanistisk Ungdom 14 lokallag fra Vadsø i nord til Kristiansand i sør.

Hamar og Omegn lokallag:

Birgitte T. Meyer er 17 år, og leder i det snart ett år gamle lokallaget Hamar og omegn. Hun forteller i intervjuet om lokallaget sitt, slik at vi alle kan bli mer opplyste om hva som faktisk foregår i de dype skoger på Østlandet.

Hva var lokallagets siste aktivitet?

"Vi ble jo stiftet i fjor høst, så det har bare vært styremøter og et årsmøte. Vi har også brukt tid på å prate med folk for å forsøke å verve likesinnede." Birgitte prater engasjert.

Har dere planlagt noen kommende aktiviteter?

"Ja! Nå har det seg slik at HEF har spurt oss om å samarbeide med dem om et regionalt seminar, så det kunne vi jo bare ikke si nei til. Vi må jo slå til på et sånt tilbud! Men mer lokalt så har vi planlagt å ha flere aktiviteter som filmkvelder og andre type kvelder."

Hva er det som skiller Hamar og omegn fra andre lokallag?

Birgitte banker i bordet. "Jo vet du hva! Vi har det største styret, tror jeg, vi er 9 nå. Også er vi jo av de mange nystarta lokallagene. Også er alle styremedlemmene nye i HU, ingen kjente organisasjonen fra før. Det tror jeg er ganske spesielt." Birgitte sier hun er veldig stolt av lokallaget sitt.

Hva er lokallagets største utfordringer?

"Vi har en del utfordringer når det gjelder oppgavefordeling og organisering, det er noen som har gått inn i verv uten helt å være klar over hvilke oppgaver det medfører, og dette har ført til noen komplikasjoner." Birgitte ler litt, og begynner på en liten fortelling. "Og så hadde vi en i styret, han viste seg å være med i en sånn sekt, så han bare fart ut han ville dra. Så han stakk". Birgitte legger til at stillingen som økonomiansvarlig også er vanskelig å få noen til å melde seg til.

Har lokallaget noen planer for fremtiden?

"Nå kommer jo dette regionale seminaret en gang, og så håper vi å bli et større og bedre lokallag." Birgitte drømmer litt videre om et perfekt styre der alt går på skinner og alle mestrer vervene sine, men vi vet jo alle godt at det sjelden går. Hvertfall vi pessimister. Men Birgitte er jo optimist hun, så med en jente som det bak spakene tror jeg Hamar og omegn har svært lite å bekymre seg for!

DAGENS HAPPYWOMAN ER IDA JACKSON

Hvilket livssyn har du?

Jeg tror på mennesker, på livet, på forskning, nysgjerrighet og kritisk tenkning. Jeg tror ikke på Gud, på The Secret eller på horoskoper.

Hva har det å si for din hverdag?

Det gjør at jeg prøver å lære mest mulig om verden og mennesker rundt meg, at jeg nyter det å være i live med visshet om at det er en tidsbegrenset tilstand og at jeg engasjerer meg i å gjøre jorda til et bedre sted. Det er ingen som kan frelse oss. Vi må gjøre den jobben selv.

Hvilket realityshow ville du blitt med på? (hvis du måtte...)

Eh. Jeg vet ikke om noe. Jeg har ikke sett på TV siden 2000.

Er du en ryddig eller rotete person?

Jeg er pedantisk ryddig på noen ting, og fullstendig kaos på andre ting.
Ja takk, begge deler.

Hva er favorittisen din?

Ben&Jerrys "Bohemian Rhapsody"
Sjokoladekakedeig og bringebærsaas i årntli vaniljeis.

Til hvilket land vil du helst dra på ferie?

Akkurat nå er jeg veldig klar for en Indiatur.

Hva er favorittboka di?

Eh. Eh. Akkurat nå er jeg Virginia Woolf-avhengig, så vi kan si at To the Lighthouse er sommerfavoritten.

Ditt beste "sommerleiminne"?

Å avbryte en gudstjeneste med en improvisert Grease-oppsetning med Sarpsborgs lokale dragqueen som Sandy.
(Ja, jeg var en forferdelig fjortenåring. Gøy var det llll!

Mitt liv – mitt livssyn

Av Oda Martine S. Øverhaug

Å være medlem av Humanistisk Ungdom sier noe om hvem du er. Navnet på organisasjonen vår forteller noe om hva vi står for, sammen i de politiske sakene våre, og individuelt i våre livssyn. Men hvor mye vet du egentlig om den personen som satt ved siden av deg på bussen, han som satt ovenfor deg ved forkostbordet eller hun du deler rom med? Det at de alle sammen definerer seg som humanister trenger ikke å bety mer enn at det er det navnet de setter på sitt livssyn.

Selv om vi alle definerer oss som humanister er det på bakgrunn av mange individuelle forskjeller. Og det er noe av det mest spennende. Vi får da muligheten til å utforske andres meninger og livssyn samtidig som vi blir mer bevisste på vårt eget, eller kanskje endrer syn på enkelte ting.

I mai i år arrangerte Oslo og Østfold lokallag en hyttetur der temaet var ung humanisme. Vi jobbet mye med å finne ut av hva humanisme er for oss om er unge – altså hva vi har til felles, men også hva humanisme er for oss individuelt. Dette resulterte i mange gode refleksjoner og tanker som du kan finne på nettsidene våre på siden vi har kalt

“Mitt liv – mitt livssyn”. For noe av det vi syntes var viktig å få frem var at i humanismen finnes det ingen riktige og gale svar. Her er noen av de gode svarene vi fikk inn. Resten kan leses på nettsiden.

Hva betyr det praktisk for din hverdag at du er humanist?

- Sånn praktisk sett betyr det at jeg prøver å følge de humanistiske grunnverdiene, og spesielt den gyldne regel. Men egentlig tror jeg mer at jeg preger min egen humanisme, mer enn den påvirker meg.
- Det er ikke så mye at jeg er humanist som påvirker hverdagen min, men heller hva jeg gjør i hverdagen som tilsier at jeg er humanist.
- Jeg prøver å ta selvstendige valg og stole på meg selv. Hvis jeg er misfornøyd med en situasjon vil jeg forsøke å se hva jeg kan gjøre for å forbedre den.

Hva har det å si for deg at du er humanist i møte med andre mennesker?

- Jeg overøser ikke andre folk med mine overbevisninger, men prøver å møte dem med respekt og interesse for deres meninger, selv om de ikke mener det samme som meg.
- Jeg har blitt ganske bevisst på mitt eget humanistiske livssyn, og jeg tror dette er positivt når jeg møter mennesker med andre livssyn. Jeg tolerer andre syn på livet, og trenger ikke å rakke ned på noen selv om jeg mener noe annet enn dem.
- At jeg kanskje er litt ?bevisst naiv? og ønsker å alltid se og bringe fram det gode i mennesket, heller enn å gå rundt og være skeptisk og mistroisk til alle, og ikke kunne stole på andre enn bare meg selv.
- Jeg må (vil) behandle enhver med medmenneskelighet og respekt.

Kampen for et nøytralt livssynsfag – 10 år med menneskerettsbrudd

Av Oda Martine S. Øverhaug

Kristendomsfaget er det eldste faget i norsk skole. På 1970-tallet ble det innført et alternativt tilbud til de som ikke ville ha kristendom – livssynsfag. Godt over 20 % av elene i Oslo valgte å ha livssynsfag da det var et tilbud. Etter hvert ble ideen om et felles religionsfag mer og mer populær. Mange lærere og Human-Etisk Forbund var for dette.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet satte ned et utvalg som skulle utrede saken. Dette utvalget ble ledet av Erling Pettersen og dermed kalt Pettersenutvalget. Erling Pettersen var på den tiden instituttstyrer for IKO – Institutt for Kristen Oppseding, som blant annet har som formål å "arbeide for kristen oppdragelse og undervisning i hjem, kirke og samfunn", dessuten også å "styrke de kristne verdier i barnehage og skole". Med dette i bagasjen skulle han være en nøytral, offentlig person. I tillegg til Pettersen bestod utvalget også av to andre representanter fra kristne instanser (representant fra Borg Bispedømme og representanten fra Norsk Lærerakademi).

Utvalget hadde to møter med representanter fra andre livssyn, blant annet Human-Etisk Forbund (HEF) og Islams Råd, der disse fikk fremme sitt syn. Utvalget kom fram til en anbefaling om å lage et "utvidet kristendomsfag". Mange av lærerne, HEF og andre minoriteter var sterkt i mot det dårlige forslaget som ble lagt fram, og de dannet dermed "Aksjon livssynsfrihet i skolen".

Aksjonen samlet 20 forskjellige organisasjoner, som dannet en felles front mot det nye forslaget. I 1997 ble Kristendom, Religion og Livssynsfag (KRL) innført i norsk skole. 55 % av faget bestod nå av kristendom, 25 % av andre religioner og livssyn og 20 % om filosofi og etikk. Dette faget skulle inkludere alle elevene og det var ikke mulig å få fullt fritak. En evaluering av den delvise fritaksretten viste at det var svært vanskelig å praktisere.

Striden begynner

Åtte foreldrepar gikk sammen med HEF til sak mot staten for å få tilbake fullt fritak fra faget. De mente at delvis fritak var vanskelig å gjennomføre. For eksempel var det lite gjennomtenkt at elevene skulle måtte lære en salme, pugge den og kunne den utenat, men

skulle få slippe å synge den. I alle de norske rettsinstansene – byretten, lagmannsretten og Høyesterett – tapte de.

Fire av familiene anket videre til FNs menneskerettskomité, og 8. november 2004 vant de. FNs internasjonale menneskerettskommisjon ga saksøkerne medhold i klagen over fritaksretten. De mente at den norske skolepraksisen var i strid med Konvensjonen om politiske og sivile rettigheter, og slo fast at det stred med foreldrenes frihet til å sørge for sine barn religiøse og moralske oppdragelse.

På bakgrunn av denne dommen ble KRL-faget revidert, og ny lærerplan trådte i kraft på vårparten i 2005. Det eneste som ble gjort var å fjerne fagets kobling til skolens kristne formålsparagraf, og bytte begrepet "evangelisk-luthersk tro" til "evangelisk-luthersk kristendomsforståelse". Samtidig ble plikten til å gi informasjon om fritaksretten lovfestet. Flere påpekte at alt staten gjorde var "kosmetiske endringer" som ikke ville få noen reel betydning.

Nytt navn – gammelt innhold

De tre foreldrepårene som ikke anket til FNs menneskerettskomité anket i 2006 saken til Den europeiske menneskerettsdomstolen, som bruker et annet regelverk enn det menneskerettskomiteen i FN gjør. 29. juli året etter slo domstolen fast at KRL-faget var i strid med menneskerettighetene. De la vekt på at det var vanskelig å ivareta livssynsminoritetenes rettigheter i faget når skolen har en kristen formålsparagraf og kristendommen i tillegg har en dominerende stilling. Det var artikkel 2 i protokoll nr 1 som domstolen mente var blitt brutt, "Ingen skal bli nektet retten til utdanning. Funksjoner staten påtar seg i utdanning og undervisning, skal den utøve med respekt for foreldres rett til å sikre slik utdanning og undervisning i samsvar med deres egen religiøse og filosofiske overbevisning."

Kunnskapsdepartementet lovet da at KRL-faget skulle utformes slik at det ikke var nødvendig med fritaksordninger, og høsten 2008 ble det nye Religion, Livssyn og Etikk-faget innført. Fortsatt mener Human-Etisk Forbund at staten ikke tar menneskerettsbruddene på alvor. I tillegg til en del endringer i innledningsteksten i fagets lærerplan, i avsnittet "Formål med faget", er det bare ett ord i fagets navn, og ett ord i kompetansemålene som er endret.

Fritaksretten, som ble kritisert av domstolene har det ikke blitt gjort noen endringer med. Det er heller ikke bevilget penger til nye skolebøker. I praksis vil det si at RLE er det samme faget som KRL, og dermed brudd på menneskerettighetene.

Fortsatt må barn pugge trosbekjennelser, lære salmer og delta i skolegudstjeneste og påskevandring i forbindelse med et fag som i teorien ikke skal være forkynnende.

Staten har hatt 4 år på rette opp et fag som har blitt dømt av menneskerettighetsdomstolene. Fortsatt ser det ikke ut til at de bryr seg nevneverdig med sine borgeres menneskerettigheter.

Kilder:

http://www.human.no/templates/Page_____6831.aspx

Dagens kjendishumanist

Det florerer av kjendiser som sverger til sære og mystiske religioner. Tom Cruise og Scientologikirken, Madonna og kabbalah og Alice Cooper og mormonerkirken er bare noen eksempler. Men hva med kjendisene som er humanister – eller i det minste ateister? EVOLUSJONEN slår et slag for kjendishumanistene verden over.

Woody Allen (født 1. desember 1935 i New York), er en amerikansk filmregissør, manusforfatter, stand up-komiker, novelleforfatter og skuespiller. Allen henter inspirasjon fra litteratur, filosofi, psykologi, europeisk film og byen New York. Han ble oppdratt i et jødisk hjem men har blant annet sagt følgende i et intervju med CrankyCritic; "I was raised in a religious home. It was unreasonable enforced religion that turned me off it. It was a joyless, unpleasant, stupid, barbaric thing when I was a child and I've never gotten over that feeling. If you're talking about religion it's one thing; I don't hold Jewish religion with any more

seriousness than I would any other." Følgende sitater er også fra Allen:

"Not only is God dead, but just try to find a plumber on weekends."

"To YOU I'm an atheist; to God, I'm the Loyal Opposition."

"How can I believe in God when just last week I got my tongue caught in the roller of an electric typewriter?"

Björk Guðmundsdóttir (født 21. november 1965) er en islandsk artist og låtskriver. Hun fikk sitt internasjonale gjennombrudd i 1988 sammen med gruppen The Sugarcubes. Allerede som 12-åring ga Björk ut sitt første soloalbum. I 1993 at hun fikk sitt definitive gjennombrudd som soloartist. Björk sin musikalske stil var nå forandret fra pop/rock-preget fra tiden i band, til mer eksperimentell elektronisk musikk, dominert av hennes karakteristiske stemme. Björk har hatt en kort karriere som filmskuespiller ved siden av musikken. Mest kjent er hun for sin innsats i Lars von Triers *Dancer in the Dark*. På spørsmålet om hva hun tror på har Björk svart at "Jeg har min egen religion. Island har verdensrekord – da FN spurte (...) hva vi trodde på svare 90% "seg selv". Jeg tror jeg er i den gruppen. Hvis jeg får problemer er det ikke noen Gud eller Allah som kan hjelpe meg. Jeg må ordne opp selv."

Darwin's nightmare

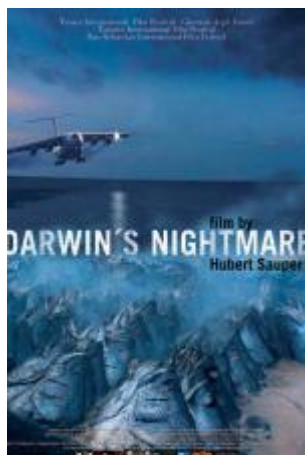
-Om mennesker, forskjeller, globalisering og fisk. Og en varslet miljøkatastrofe.

Anmeldelse av Hans Petter Taugbøl Kragset

Dokumentaren tar for seg fiskingen i Victoriasjøen i Tanzania. Det som ser ved første øyekast ut som en god forretningsidé, som gir arbeid til lokalbefolkningen, og som får landet med på de internasjonale markedene. I Victoriasjøen fiskes det nemlig i stor skala, Nilabboren er deres gull. Nilabboren ble satt ut i sjøen som en del av et vitenskapelig eksperiment, en gang før 1960. Rovfisken tok raskt over for de andre artene, og snart var 120 andre arter spist opp, og et økosystem ødelagt. Nilabboren spiser nå av sine egne, og med det fisket som bedrives der nå er det bare et spørsmål om tid før Victoriasjøen er en eneste stor utslagsvask.

De som driver fileteringsfabrikkene er svært stolte over det de har fått til, og at de ansetter tusenvis av mennesker. Fisken er jo livsgrunnlaget for alle de millioner av mennesker som bor rundt sjøen, og uten den ville det ikke vært noen jobber å få. Fisken er en gullgruve, men også opphavet til en økologisk katastrofe av dimensjoner. Filmen tar også for seg skyggesidene av denne fine fasaden, hva er det egentlig som skjer? Det viser seg at flere parter tjener stort på situasjonen.

I filmen møter vi blant annet noen ukrainske piloter, som flyr tilbake til Europa med tonnevis av fisk. Daglig eksporteres ca 500 tonn fisk, som blir spist av europeere. Flyene er "tomme" når de ankommer i Tanzania. Både pilotene og lokalbefolkningen har lite å si om saken annet enn at flyene er "tomme". Men det dukker snart opp snakk om noen store

kasser, og vi forstår at det er våpensmugling saken dreier seg om. Selskapene som tar fisk tilbake til Europa, ser på fisken som en liten bonus i forhold til det egentlige oppdraget, våpensmugling. Våpen blir fraktet enten fra Øst-Europa eller Midtøsten, til Afrika, og fisk blir tatt med hjem.

Ikke bare tjener disse personene eller selskapene grovt på våpensmuglingen, det er også grunnen til at folk har våpen i Afrika. Med våpen er det lettere for enkeltstammer å starte krig mot andre, og da må disse stammene også anskaffe seg våpen. Penger som egentlig burde vært brukt til mat og andre nødvendigheter går til våpen, som fører til at befolkningen ikke kommer seg ut av fattigdommen. Fattigdommen gjør at svært mange er arbeidsløse, som igjen betyr at de få jobbene som finnes blir veldig lavt lønnet. Det er den lave prisen for både fisk og arbeid som gjør at det er gunstig for Europeere å kjøpe fisken. Og hvis de samtidig kan bidra til den onde spiralen ved å selge mer våpen og ammunisjon, sier de sjeldent nei takk.

Flere har åpnet øynene for problemet og innsett at det er noen svært få mennesker som i dag er årsaken til at et mange, mange ganger større antall mennesker blir skutt og drept med geværer de har solgt, med deres kuler. Det er noen få som sitter med alle pengene, mens afrikanerne ikke har noe annet å gjøre enn lavtlønnet arbeid, bedre lønnet arbeid i hæren (som mest sannsynlig leder til død), eller prostitusjon for kvinner. Det er ganske horribelt å tenke på.

Alt i alt var det en bra dokumentar, godt klippet sammen og det var en klar rød tråd gjennom filmen. Vi fikk en god skildring av livet som gatebarn i fattige Afrika, og i hvert fall skjønte jeg litt bedre hvor godt vi egentlig har det her på sommerleir. Ganske luksus. Eirik Tovar som jeg snakket med etter filmen synes det var en "jævlig bra film", noe jeg kan si meg enig i.

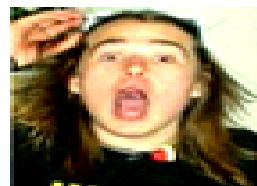
Bidrag til avisa kan gis til redaktøren, puttes i redaksjonens postkasse, sendes på e-post til overhaug@human.no eller på sms/mms til 41 61 11 64.

SNAKK MED MEG!

Dersom man vet noe om en person fra før av er det ofte letter å ta kontakt. Kanskje har dere noen av de samme interessene? I leiravisa har vi derfor spalten "Snakk med meg!" der tilfeldig valgte sommerleirdeltagere ramser opp 5 ting som de er interessert i/beskriver dem/eller på noen som helt annen måte kan oppmuntre til en samtale.

Odin, 17

- Musikk
- Fredrikstad
- Rugby
- Katt
- Lesing/bøker

Hege, 16

- Jente
- Lese
- PC
- Liker jenter

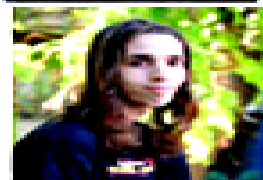
Herman, 16

- Turglad
- Mmm...mat
- Alltid for sent ute
- Sta
- Asiatisk kultur

Dan-Raoul, 19

- Sandnes
- Nerd
- Reise
- Linux
- Foto

Espen, 15

- Fly
- Fotografering
- Kampsport
- Fjellturer
- Krigshistorie

(Foto av Hege, Herman og Dan Raoul av Oda Aase Johnsen)

DAGENS

Tips: Vil du vite hvilke kjendiser som er humanister, ateister og agnostikere?

Sjekk ut www.celebatheists.com

Kjettersitat: "Hvis ateisme er en slags religion, er avhold en slags fyll." Marilyn Burge

Dilemma: Er humanisme bedre for verden enn religion? Burde vi jobbe for at flere skal dele vår virkelighetsoppfatning, selv om det kan bety at de mister håp om et bedre etterliv?

Trenger du hjelp?

Ring leirtelefonen: 41274051

Ring Bjørn Torjus: 95117867

Søndagsværet:

Morgen kl 6 – kl 12	Dagtid kl 12 – kl 18	Kveld kl 18 – kl 24
 12° ↘	 19° ↘	 16° ↘
Skyet. Stille, 0 m/s fra . 0 mm nedbør.	Regn. Svak vind, 3 m/s fra sørøst. 0,7 mm nedbør.	Kraftig regn. Svak vind, 3 m/s fra øst-sørøst. 16 mm nedbør.